

Krempeljnova slavnost.

Krempeljnova slavnost pri Mali Nedelji je bila velikanska. Na raznih cestah in potih so bili slavoloki, nekateri z lepimi napismi; Mala Nedelja pa je bila vsa v zastavah. Na predvečer in v nedeljo jutro je pokanje možnarjev daleč po Slov. goricah oznanjalo, da bo pri Mali Nedelji izredna slovesnost. Zato pa je prišlo tudi do šest tisoč ljudij, več gospóde, zlasti one, koji je zibelka tekla med Muro in Dravo. Vreme je bilo krasno.

Ob 10. uri je bila pridiga pod milim nebom na južni strani cerkve. Govoril je navdušeno, kakor navadno, čast. g. profesor dr. Anton Medved ter nam naskikal življenje rajnega Antona Krempeljna in kako je ta deloval za sv. katoliško vero in mihi slovenski jezik. Slovesna sv. maša je bila tudi zunaj cerkve v zato napravljene leseni in ozaljšani kapelici. Pel je sv. mašo č. g. prefekt Fr. Korošec, in stregla sta mu dva č. g. novomašnika.

Po sv. maši pa je bil slavnostni govor pri še zakritem spomeniku. Državni poslanec č. g. kanonik dr. L. Gregorčec nam je v prelepem govoru pokazal Ant. Krempeljna kot slovenskega domoljuba in pisatelja po njegovi najboljši knjigi: »Dogodovščine štajerske zemlje«. Po primernih besedah odpade zagrinjalo s spomenika, ki stoji na južni strani cerkve med štirimi visokimi jagnjedi. Nad napisom je izklesana knjiga: »Dogodovščine štajerske zemlje«, in zlati napis se glasi »Anton Krempeljnu, malonedeljskemu župniku, slovenskemu pisatelju postavili rojaki. * 1790 † 1844«. Pod temi besedami pa se blestita prva in zadnja kitica krasne Askerčeve pesmi »Anton Krempeljnu«. To pesem je takoj po odkritju prednašal vseučilišnik g. Spindler. Na to še čast. gosp. dr. Gregorčec pohvali odbor ter vse Slovence vspodbudi k delavnosti in vstrajnosti. Končno pa velečastiti g. dekan Skuhala kot odborov predsednik izroči v skrb spomenik malonedeljskim župljanom, in pevci, ki so tudi pri sv. maši peli Miklošičevo mašo, zapojejo Jenkovo »Molitev«.

Pri skupnem obedu pri gosp. Korošču, kjer se je zbralo okoli 250 oseb v lični uti, bilo je potem prav živahno, pravi narodni tabor. Bila je godba, petje in tamburanje, in da navdušenih napitnic ni manjkalo, razume se samo ob sebi.

Vrli Malonedeljčani in njihovi sosedje so pri tej priliki spet pokazali, da jih še prešinja duh pokojnega Antona Krempeljna. Dokler pa jih bode prešinjalo ta verski in narodni duh, tako dolgo ne bode tujec gospodaril ondi, kjer stoji krasni Ant. Krempeljnov spomenik.

Pravičnost zgorej!

(Dopis iz Istre.)

Justitia fundamentum — Pravičnost podlaga.

Gospodje pri prvih mizah cesarstva mislijo in ugrabijo, ljudstvo t. j. večina podložnikov pa joče in strada. Pokazal je naš bivši isterski poslanec Dinko Vitezić v Beču, kak tužen, presiromašen kruh je naš isterski seljak, da so se vsi, videči ga, groze začudili. Gospoda slavna v Beču, dajte ljudstvu kruha, da ne pogine! Takó je namreč še dandanes — ne takó, čim dalje, hujše se kaže. Milo nebo nam ne dá dežja; oblaci, na katere takó žalostno gledamo; podé se po vrhu nas v severne kraje, ter vam delajo povodenj — a mi tu ginemo. Kaka bo letina! Bože pomози! Videli ste mnogi veleučeni gg. poslanci, obiskavši Pulj in Istro, naše kamenje in trnje, zrlí ste od blizu bedo Istre, čuli morda tudi kako žalostinko. A ipak vi mnogi veliki gospodje,

vi merodajna oblast, skrbite za naše neusmiljene sovražnike, Italijane, da njim olahkotite izvoz slabih laških vin in po nesrečni vinski klavzuli zabranite siromašnim južnim Avstrijcem tam od siromašne Dalmacije tje do — tudi uboge Tirolske —, da, takorekoč zabranite plačati naš pošteni davek v državne blagajnice. Vedite, da to je glavni pridelek sosebo v Istri in Dalmaciji. Od kod drugod čemo denar dobiti? Vlada dojde k nam po vino in druge pridelke, kakor nekako na Bavarskem, ter si plačaj, drugače večkrat res ne vemo, kako bo slo. Ali čemo bežati v Ameriko? Saj ne vidiš rada. Dakle!

Kakor pri nas, tako več ali manj težko butaro dolgov, davkov in nesreč tare ubozega kmeta po širni Avstriji. Torej pomagaj država! Pa resnično! Kakó? Bodi dobra in pravična vlada! Najprvo uzor-možake poštenjake in razumnike posadi k zeleni ministerski mizi. Ali češ čuti tudi naš glas, glas nebrojne večine Avstrijcev? Kakor imamo skušnjo, nečeš nas rada slušati, ali morda vsaj jedenkrat boš. Skoro vse ljudstvo želi za ministerskega predsednika grofa Taaffeja, da izvede za Avstrijo pravično volilno preosnovo. Finančni minister biti, najbolj zasluži slavni Dunajewski, ki je v red spravil državne finance, Steinbach naj bi imel notranje zadeve, Falkenhain kmetijstvo, Pražak pravosodje, morda Wittek trgovino, Richard Clam Martinic ali Harrach ali kak Čeh naučno ministerstvo ali vsaj naj bi bil češki minister, Madeyski ali Badeni ali Boudouin de Court. gališki minister, Welsersheimb lahko ostane, kakor dozda, domobranstva minister. Ako bi ne bilo mogoče takó, naj pride vsaj Taaffe, Dunajewski, Steinbach, Falkenhain in Martinic ali Madeyski. Nikakor pa ne Gauč, ne Bacquehem, ne Conrad in tudi ne Schönborn; o teh nimamo ničesar dobrega, ko samo obecanje, ali mnogo krivic. Pražak, ki je bil toliko obrekovan, je za pravico na Slovenskem največ storil, premnogo tudi na Češkem in drugod. A znamo za mnoge tožbe proti Schönbornu.

Tem načinom bi se počela pravica izvrševati. Strah nas je pa, da Badeni, kot ministerski predsednik ne donese zaželjene sreče. Dolgo so se podpirali bogati slojevi cesarstva, izkažite pomoč sedaj propadajočim stebrom države, kmetom, pa tudi malim obrtnikom! Ako ti propadejo, hoste se porušili z njimi vred tudi drugi.

Zadnji so časi: Fiat justitia! Pravičnost bodi!

Rodoljub.

Cerkvene zadeve.

Pridiga

milostljivega knezoškofa Mihaela o blagoslovljenju križev za oba zvonika in za presbiterij nove slovenske župnijske cerkve Marije Device v Mariboru na praznik Karmelske Matere božje, dne 16. julija 1895.

Predragi v Gospodu!

Tri znamenite slavnosti smo z božjo pomočjo in s pomočjo Marije, Matere milostij, praznovali v prav kratkem času na tem svetem, Bogu posvečenem mestu.

Na veseli god sv. Ane, dne 26. julija 1892 smo prvokrat semkaj prišli veselega srca, da bi lopato zasadičili za zidanje nove župnijske cerkve na čast Mariji, Materi usmiljenja in pribežališča. S to izredno svečanostjo se je pričela zidati hiša, vredna one, ki se imenuje — hiša zlata, škrinja zaveze, vrata nebeška. Na koncu takratnega svojega kratkega nagovora sem izrekel prošnjo: »Daj Bog, da moje besede padejo na rodovitna tla, iz katerih se prej ali slej